

Rola samorządów powiatowych w realizacji zadań pomocy społecznej na rzecz pomysłności rodziny, realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rachunkowość JST to tematy spotkania.

18-20 września w Zawierciu odbyło się XI Ogólnopolskie Forum Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie pn. „Zawsze z Rodziną”.

Patronat honorowy nad zjazdem objęli: Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Elżbieta Rafalska, Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich Ludwik Węgrzyn, Marszałek Województwa Śląskiego Wojciech Saługa i Starosta Powiatu Zawierciańskiego Krzysztof Wrona.

W spotkaniu uczestniczyło blisko 100 przedstawicieli PCPR i MOPR. Nie zabrakło także gości, takich jak: Krystyna Wyrwicka - Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Anna Kuszczuk - Główny Specjalista Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Maria Milejska – Członek Zarządu Powiatu Zawierciańskiego, Bernadeta Skóbel - radca prawny Związku Powiatów Polskich i wykładowca Damian Grzelka - specjalista w zakresie finansów publicznych.

Damian Grzelka omówił zmiany dotyczące wspólnej obsługi jednostek sektora finansów publicznych, które weszły w życie 1 stycznia 2016 r. Skupił się zwłaszcza na wspólnej obsłudze finansowej jednostek organizacyjnych w Centrach Usług Wspólnych, pokazując zalety tego rozwiązania, ale też zwrócił uwagę na często pozorne oszczędności utworzenia wspólnej obsługi finansowej oraz na cały katalog zagrożeń wynikających z podjęcia takiej decyzji przez władze samorządu. Podkreślił znaczące zwiększenie obowiązków PCPR w przypadku powierzenia tej merytorycznie specjalistycznej jednostce zadań CUW. Poruszył też kwestie nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych oraz sprawę zmian w odpowiedzialności za

gospodarkę finansową, w ramach której często władze samorządowe naruszają kompetencje kierowników jednostek. Przypomniał też problemy związane z odpowiedzialnością z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Ważną częścią zawierciańskiego Forum był punkt obrad: „Rola samorządów powiatowych (Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie) w realizacji zadań pomocy społecznej na rzecz pomyślności rodziny”. Podsumowanie dotychczasowych działań w tym obszarze, plany, zmiany i oczekiwania przedstawiła Krystyna Wyrwicka. Zwróciła uwagę na zmiany widoczne w działalności PCPR-ów, które powstawały jako jednostki specjalistyczne uzupełniające działalność OPS-ów, a obecnie pracują również z indywidualnym klientem. Dalej koordynują działalność powiatowych systemów pomocy społecznej, w których działają Domy Pomocy Społecznej, Środowiskowe Domy Samopomocy, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Palcówki Opiekuńczo – Wychowawcze, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Świetlice Socjoterapeutyczne oraz prowadzą poradnictwo prawne, rodzinne, psychologiczne, wspierają osoby z niepełnosprawnością. Dlatego konieczna jest stała współpraca PCPR i OPS, tym bardziej że część specjalistycznych usług musi być też obecnie realizowana przez OPSy.

Dyskutowano o utrudniającym pracę braku stałości prawnej i organizacyjnej w systemie pomocy społecznej i wskazywano też na oczekiwane wprowadzenie superwizji dla pracowników socjalnych. Podkreślano, że to nie jest spełnienie oczekiwań środowiska, gdyż superwizja winna być zapewniona wszystkim specjalistom pomocy społecznej, nie tylko pracownikom socjalnym. Ze zrozumieniem choć i z niepokojem przyjęto też zapowiedź wstrzymania wzrostu dofinansowania do uczestników ŚDS. Wysłuchano też zapowiedzi zmian: w Karcie Polaka, w standardach dla DPS-ów dla osób uzależnionych od alkoholu oraz o przygotowaniu do zmian w procedurze „Niebieskie Karty”.

Dyrektor Krystyna Wyrwicka wskazywała, że rośnie liczba dzieci odbieranych interwencyjnie. Ale zmniejsza się za to liczba klientów korzystających z pomocy społecznej, co z jednej strony jest pozytywnym efektem pracy służb pomocy społecznej, ale z drugiej strony rodzi niebezpieczeństwo znikania rodzin problemowych z pola widzenia służb społecznych. Dyrektor Wyrwicka uczulała, aby te zagrożone problemami środowiska monitorować i podkreślała jak ważna jest praca socjalna, a dla PCPR-ów zwłaszcza jej trzeci model – model modyfikacji zachowań. Zaznaczyła też, że trwają obecnie prace nad wdrożeniem standardu usług dla osób bezdomnych, nad rozwojem wsparcia dla seniorów, nad deinstytucjonalizacją usług opiekuńczo-wychowawczych oraz nad wsparciem mieszkalnictwa chronionego, wspomaganego, treningowego. Zasygnalizowała też możliwe uproszczenie systemu świadczeń pomocy społecznej, w tym odejście od części świadczeń.

Rozmawiano również o narastającym w wielu samorządach problemem konieczności spłacania milionowymi kwotami potomków właścicieli dworków i budynków pałacowych, w których działają placówki systemu pomocy społecznej, np. domy pomocy społecznej czy placówki opiekuńczo-wychowawcze. Wskazywano, że to państwo przekazało samorządom te posiadłości z placówkami, a obecnie odwraca się od problemu partycypowania w kosztach uregulowania tego poważnego już w skali kraju problemu.

Bernadeta Skóbel przedstawiła „Informację Związku Powiatów Polskich na temat ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz bieżących problemów zgłaszanych przez PCPR”. Wskazywała na problemy samorządów z pieczą zastępczą, która generuje koszty, nie mające pokrycia w nikłych dochodach powiatów i otrzymywanych przez nie dotacjach. Zwróciła jednak uwagę, że po stronie powiatów ogromne koszty finansowe generują również działania na rzecz zmniejszenia liczby dzieci, które mogą przebywać w placówce opiekuńczo-wychowawczej z 30 do 14 zgodnie z wymaganym standardem. Wskazywała m.in. na szereg luk i nieścisłości prawnych wskazywanych przez pracowników Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Podkreśliła ponadto, że zasadne jest również przeanalizowanie mechanizmów pracy z rodzicami biologicznymi po umieszczeniu ich dziecka w pieczy zastępczej, zwłaszcza wsparcia ze strony asystenta rodziny i utrzymywania kontaktów przez rodziców zastępczych. Gdyż prawidłowe działania w tym obszarze zwiększają to szanse na prawidłowy rozwój dziecka i jego powrót do biologicznej rodziny. Wskazywała na konieczność badań otoczenia (dzieci, konkubenci, rodzice) kandydatów na rodziców zastępczych i rodziców zastępczych.

Przywołała przy tym opinie Najwyższej Izby Kontroli kwestionujące powierzanie przez zarządy powiatów kontroli rodzin zastępczych dyrektorom PCPR-ów. Odpowiadała też na liczne pytania uczestników Forum, wskazując m.in. na administracyjny tryb odwoławczy od nieprawidłowych zaleceń pokontrolnych wydawanych przez kontrole powołane przez wojewodów.

Ważnym punktem obrad było wystąpienie „Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – dotychczasowe doświadczenia” przygotowane przez Annę Kuszczuk, która wskazała, że maleje liczba dzieci w pieczy zastępczej: w 2015 r. było ich 76 503, wobec 77 348 dzieci w 2014 r., co oznacza spadek o 1,1 %. 74 % dzieci przebywa w rodzinnej pieczy zastępczej, a 26 % w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Niepokojące staje się zmniejszanie się liczby rodzin zastępczych, zmniejsza się też liczba kandydatów na rodziców zastępczych. Zatem w najbliższych latach potrzebne są bardzo intensywne działania na rzecz pozyskiwania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Równie istotne w tym kontekście jest odpowiednie wsparcie oferowane funkcjonującym rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, bowiem brak poczucia bezpieczeństwa skutkować może rezygnacją z pełnionej funkcji.

Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast wzrost liczby rodzin pomocowych. Widoczny jest też

wzrost liczby rodzinnych domów dziecka. Oznacza to zatem, że postępuje z wolna profesjonalizacja rodzinnych form pieczy zastępczej (zauważalny jest kolejny niewielki spadek udziału form spokrewnionych i niezawodowych). Inne zauważalne pozytywne zmiany to: wzrost liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, wzrost liczby asystentów rodzin.

W ostatniej części swojego wystąpienia Anna Kuszczuk omówiła szerzej proces deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, na który składają się: rozwój profilaktyki, zmniejszanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, podwyższanie wieku dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

W osobnym bloku zajęć swoje merytoryczne zajęcia odbyły księgowe PCPR-ów, które poprowadził Damian Grzelka.

Poszczególne sesje XI Forum prowadzili przedstawiciele Zarządu Stowarzyszenia „CENTRUM”: Andrzej Smulczyński – dyrektor PCPR w Busku-Zdroju, Mirosława Zielony – dyrektor PCPR w Koszalinie, Mirosław Sobkowiak – dyrektor PCPR w Gostyniu i Adam Witas – dyrektor PCPR w Zawierciu.

W trakcie Forum odbyło się zebranie sprawozdawcze Stowarzyszenia „Centrum”.

Źródło: www.oscentrum.pl